

Posudek oponentky diplomové práce

Jméno diplomantky: *Monika Křtěnová*

Téma a rozsah práce: *Prezidentské systémy* (z celkem 111 stran je 97 stran textu, práce dále zahrnuje obsah, seznam použité literatury a pramenů, abstrakt a klíčová slova. Text je doplněn třemi tabulkami)

Datum odevzdání práce: 29. 8. 2016

Při výzkumu parlamentních a prezidentských politických systémů, došlo v posledních desetiletích k výraznému posunu. Původní přístup zaměřený primárně na dělbu moci mezi nejvyššími státními orgány, je stále více doplňován zkoumáním praktického fungování ústavních institucí a působení volebních systémů, politických stran a dalších institucí schopných v praxi ovlivnit, ne-li přímo pozměnit pravidla dělby moci, která byla cílem ústavní úpravy.¹ Předložená diplomová práce oba uvedené pohledy, tj. ústavněprávně komparatistický a institucionalistický, charakteristický spíše pro politologii, velmi vhodně kombinuje.

Práce je tematicky strukturovaná do tří oblastí: 1. Politické systémy a jejich třídění, 2. USA jako prototyp prezidentského systému a 3. Klady a zápory prezidentského systému. První (obecná) část shrnuje poznatky o tradiční klasifikaci na parlamentní, prezidentský, poloprezidentský a direktoriální systém vlády. Vlastním těžištěm práce je popis fungování moci zákonodárné, výkonné a soudní na federální úrovni v USA a vývoj klíčových vztahů mezi nimi od prvních návrhů Filadelfského konventu (dvoukomorovost a složení Kongresu, skutková podstata impeachmentu) až po současnost (The Line Item Veto Act 1996, skutkové a právní souvislosti sporu Bush v. Gore).

Po formální stránce je práce prostá zjevných gramatických chyb, je napsaná velmi čtivě, výstižně a přehledně. Autorka pracovala s českou a zahraniční literaturou, s informacemi publikovanými zkoumanými institucemi, ale i s dobovými novinovými články a veřejně přístupnými archivními materiály. U všech citovaných předpisů a soudních rozhodnutí jsou uvedeny rovněž hypertextové odkazy. Na několika místech je zřejmé, že autorka ověřovala validitu tvrzení ze starší literatury ve světle pozdějšího vývoje. Zajímavé jsou rovněž vlastní názory autorky, ve kterých se vyjadřuje jak k fungování a vzájemnému vztahu jednotlivých institucí, tak k výhodám a nevýhodám prezidentského systému.

¹ Goodin, R. E. (ed.): The Oxford Handbook of Political Science. Oxford University Press, Oxford 2009, str. 183 a násl.

K ústní obhajobě navrhuji otázky:

- 1.) Na straně 73 se vyjadřujete k přelomovosti rozhodnutí Marbury v. Madison z roku 1803. Přestože se právně nepochybně jednalo o důležitý mezník v historii Nejvyššího soudu USA, bylo tomu tak z hlediska jeho postavení mezi ostatními ústavními orgány i fakticky? Byly právní názory Nejvyššího soudu mocí zákonodárnou a výkonnou vždy akceptovány a respektovány? Měly by být vždy akceptovány a respektovány?
- 2.) Jaký vliv má na hodnocení funkčnosti prezidentských režimů obecně, a v USA zvláště, případné federální uspořádání státu a způsob rozdělení pravomocí mezi federální a státní úroveň?

Práci doporučuji k obhajobě a v případě jejího úspěšného průběhu navrhuji hodnocení výborně.

V Praze dne 7. září 2016

.....
JUDr. Jana Ondřejková, Ph.D.